

Regeringskansliet – Finansdepartementet

Svenska Pantbanksföreningens remissvar om Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden, Fi2024/01078.

Svenska Pantbanksföreningen har tagit del av regeringens promemoria *Stärkt konsumentskydd på kreditmarknaden* och önskar avge följande remissyttrande.

Sammanfattning

Svenska Pantbanksföreningen tillstyrker promemorians förslag, som syftar till att minska risken för konsumenter att hamna i en skuldfälla. De föreslagna lagändringarna kan förväntas leda till en sundare marknad för konsumentkrediter.

Om pantbanksverksamhet

Pantbanksverksamhet har funnits i Sverige i reglerad form sedan 1772. Pantbankerna ger kortfristiga lån till avtalad ränta, med enbart säkerhet i den pantsatta egendomen. På så sätt fungerar pantbankerna som kreditgivare till privatpersoner som behöver likvida medel, men där risken att hamna i skuldfälla undviks. Sverige har i likhet med Finland och Norge en välfungerande reglerad pantbanksbransch.

Svenska Pantbanksföreningen består av 19 företag med 71 kontor och utlåningen för 2023 var ca 2,7 miljarder kronor. Pantbanksverksamheten fungerar i korthet som så att en kund pantsätter ett lösöresföremål för att få ett kortfristigt lån. Det vanligaste föremålet är något av guld, eftersom det har ett tydligt definierat marknadsvärde.

Till skillnad från alla andra låneformer innebär lån hos pantbankerna inget personligt betalningsansvar. För det fall låntagaren inte betalar skulden säljs panten på auktion. Eventuellt överskott efter att kapital, räntor och avgifter har räknats av, tillfaller pantsättaren medan pantbankerna står för ett eventuellt underskott. Därav är pantverksamhet aldrig en skuldfälla för låntagaren. Omkring 85 procent av kunderna löser pantlånet och hämtar ut sitt pantsatta föremål.

Remissens förslag

I promemorian föreslås att lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter, som reglerar företag som tillhandahåller konsumentlån, men som inte omfattas av lagen om bank- och finansieringsrörelse (LBF), ska upphävas. Det föreslås samtidigt att det ska krävas tillstånd att driva bank- och finansieringsrörelse för att lämna eller förmedla lån till konsumenter. Snabblåneföretag och andra företag som vill fortsätta att driva verksamhet med konsumtionslån får alltså ansöka om sådant tillstånd.

Det ska dock fortfarande vara möjligt att sälja varor och tjänster på kredit, t.ex. mot faktura, utan krav på tillstånd enligt LBF. Kravet på tillstånd ska inte heller gälla för lån till konsumenter som tillåts enligt annan lagstiftning, t.ex. bostadslån som ges enligt lagen om verksamhet med bostadskrediter, kredit som ges genom kreditkort enligt lagen om betaltjänster och lån till konsumenter inom ramen för pantbanksverksamhet enligt pantbankslagen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Svenska Pantbanksföreningens inställning

Svenska Pantbanksföreningen välkomnar promemorians förslag att stärka skyddet för konsumentlån utan säkerhet. Därtill uppskattas att pantbankernas särart medför att pantbanksverksamhet fortsatt är undantaget från kravet på tillstånd i lagen om bank- och finansieringsrörelse, då pantbankslagen reglerar pantbanksverksamheten.

Svenska Pantbanksföreningen instämmer i regeringens bedömning av det problematiska med ökad överbelåning och skuldsättning. De föreslagna lagändringarna kan förväntas leda till en sundare marknad för konsumentkrediter och är därför välkomna. Svenska Pantbanksföreningen tillstyrker promemorians förslag.

Stockholm 2024-09-04

Peter Sundström
Ordförande, Svenska Pantbanksföreningen